

ADTOLLO
ADDNODE GROUP

VÅR/SOMMAR 2022

magazine

**Så hjälper Chaos desktop ELU
hantera metadata, filhantering
och synkronisering**

Bild: ELU/Sweco

Hej!

Nu verkar vintern äntligen släppt sitt grepp här i huvudstaden, våren smyger sig på och skickar lite välbehövd värme. Hoppas allt är bra med er och låt oss verkligen hoppas att det är fred i Europa när magasinet väl dimper ned i brevlådorna. 2020-talet har helt klart haft en stökig start, vilket flera gånger tydliggjort ett fenomen.

När Covid-19 slog till gick det inte att få tag på handsprit, masker eller huvudvärkstabletter. Med krigsutbrottet i Ukraina sålde spritkök, konserver och radioapparater med vev slut på nolltid. Detta får mig att fundera. Vi har sannoligen anpassat våra liv efter ett "just-in-time"-samhälle, där allt man kan tänkas vilja ha inte är längre bort än knapptryckning i telefonen, med leverans samma dag (i alla fall i de större städerna). Det här är givetvis oerhört bekvämt och praktiskt när det fungerar, vilket det oftast gör. Det hjälper också många företag att inte bygga varulager som snabbt blir obsoleta och osäljbara. Frågan är bara om detta påverkar vår mentalitet till att ständigt vara reaktiva?

Människan har kunnat överleva på de mest ogästvänliga platser då vi är uppfinningsrika, anpassningsbara och har en förmåga att kunna planera in i framtiden, hamstra mat inför vintern och ransonera. Teknik och välstånd har gjort vardagen ganska friktionsfri. Spontanitet är roligare än planering. Studier har visat att människans förmåga att minnas fakta har

påverkats av enkelheten att googla minsta sak. Det blir viktigare att komma ihåg hur man hittar svaret, i stället för svaret självt. Kan vår livsstil på samma sätt ha påverkat vår förmåga till långsiktig planering, eller beredskap? Jag vet inte, men säkert är att många saker är för komplexa och har för långa ledder för att vi ska kunna unna oss lyxen med "just-in-time". Det går till exempel inte att vakna upp en morgon och säga – "oj nu kör många bilar på el, vi skulle behöva lite mer ström"...

Mjukvaruutveckling kräver långsiktighet och planering. Vi har i över ett års tid kravställt, utvecklat och testat vår nya licenshantering. Det har varit ett spännande projekt som kommer ge flera direkta fördelar för våra användare, samtidigt som vi säkrar upp inför framtiden och kommande versioner. Topocad är först ut med den nya licenshanteringen, följt av Chaos desktop och Congeria. Den här typen av utveckling, tillsammans med annat som sker "under huven", kanske inte är riktigt lika kul att presentera, jämfört med nya moduler och funktioner, men den är viktigt för att vi inte ska bli reaktiva. Nu har vi i och för sig även hunnit med mycket annan utveckling, som ni kommer se när ni bläddrar fram i magasinet. Önskar er en trevlig lästund med vårt fullspäckade nummer. Ps, missa inte bilagan med snabbkommandon!

Joakim Svantesson

Joakim Svantesson, affärsområdeschef
Mät & Kart på Adtollo

För snabba nyheter - gilla oss på facebook.com/adtollo eller följ våra grupper
Topocad användargrupp och Chaos desktop användargrupp på LinkedIn.

ANSVARIG UTGIVARE
Joakim Svantesson
joakim.svantesson@adtollo.se

REDAKTÖR
Anja Jonasson
anja.jonasson@adtollo.se

SKRIBENTER
Sandra Mickelsson
sandra@invis.se

UPPLAGA
5 500

KONTOR
Adtollo AB
Hudiksvallsgatan 4B
113 30 STOCKHOLM

TELEFON
08-410 415 00

WEBB
adtollo.se
topodirekt.se

E-POST
info@adtollo.se
order@adtollo.se

SUPPORT
PROGRAMVAROR
08-29 06 60
support@adtollo.se

TIPSA OSS!
Kontakta gärna redaktionen om du har tips och information som kan vara av värde för våra användare.

ANNONSERA I
ADTOLLO MAGAZINE
Kontakta Anja
anja.jonasson@adtollo.se

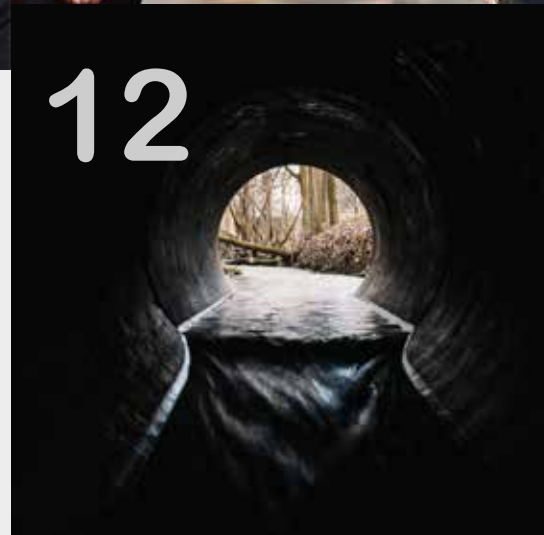
DU FÅR FRITT KOPIERA
och sprida informationen i denna
tidning så länge du anger källan och
inte ändrar innehållet.

21

Foto: Ulf Winblad

12

02 LEDARE

Kan livsstilen påverka vår förmåga till långsiktig planering, eller beredskap? Joakim reflekterar över vad som kan hända när vi anpassar våra liv till ett "just-in-time"-samhälle.

04 NYTT I TOPOCAD 22

Nu är äntligen den nya versionen här.

08 TOPOCADS NYA LICENS-HANTERING!

I och med släppet av Topocad 22 går vi över på en ny licenshantering. Detta gäller givetvis även de som kör TopoDirekt.

09 NY MODUL FÖR DETALJPLANER!

Vi är stolta att presentera Topocads nya modul för detaljplaner. Modulen är anpassad efter Boverkets föreskrifter och uppfyller kraven på digital leverans till Lantmäteriet.

10 VAD ÄR NYTT I TOPODIREKT?

De senaste nyheterna i TopoDirekt, som bland annat handlar om nya kartor, nya databasförändringar för att se objektets alla nivåer samt förbättringar för planmaterialet.

11 TRYGGHET OCH CHANS TILL PÅVERKAN I TOPODIREKTS ANVÄNDARFÖRENING

Lär känna Torbjörn Rost, ordförande i TopoDirekts användarförening. Här berättar han om sitt engagemang och fördelarna med att vara en del av användarföreningen.

12 PETER DIMBERG MODELLERAR FRAMTIDENS VA-SYSTEM

Sålen upplever just nu en hög exploateringsstakt där många nya hotell och fritidshus byggs. Det innebär att alla ska ha VA, och då gäller det att ha koll på om tillräcklig kapacitet finns.

15 TOPOCAD PASSAR PERFEKT FÖR LILLA EDETS KOMMUNS FRAMTIDSVISIONER

Mätningingenjören Motaz Hanna är en

sann Topocad-entusiast. Efter många års arbete i GIS-plattformar hittade han en ny favorit när han testade Topocad.

18 NYHETERNA I CHAOS DESKTOP VERSION 10.1 OCH 10.2

I december släpptes Chaos desktop 10.1 som var en av våra största deltalsversioner som vi någonsin släppts med tanke på antalet stora nyheter och förbättringar. I februari kom 10.2 med nyheten om ProjectWise.

20 TAG DEL AV AV CHAOS DESKTOPS KURSUBUD!

Här får du en kort genomgång för att snabbt komma in i systemet. Kurserna ger dig kunskaper om hur du kan arbeta effektivt i Chaos desktop och ger dig tips på populära funktioner.

21 SÅ HJÄLPER CHAOS DESKTOP ELU HANTERA METADATA, FILHANTERING OCH SYNKRONISERING

ELU är inblandade i gedigna byggprojekt som Nya Slussen i Stockholm och Södertälje Sluss och Kanal där dokumenthantering kan bli en verklig utmaning. Det var just behovet av ett smart filhanterings-system som ledde till samarbetet med Adtollo och Chaos desktop.

24 ADTOLLO INSIDE STORY: TRÄFFA ANDERS NYSTRAND, TOPOCADUTVECKLARE

Välkommen innanför dörrarna till vårt kontor och träffa Anders Nystrand, Topocadutvecklare sedan 2006. Här berättar han om en vanlig dag på jobbet, hur företaget förändrats under tid och om det nya kontoret på Hudiksvallsgatan.

26 TIPS & TRIX I TOPOCAD

De tips vi tittar på i detta nummer är: lås aktuell längd eller vinkel, högerklicka för att lägga till i egna menyn, skapa makron från aktivt kommando, importera eller exportera nyckelring samt filtrera lika.

27 SUDOKU

28 AKTUELLA KURSER & WEBINARS

Topocad 22 är här!

Efterlängtat har den varit, Topocad 22. Så även om det tagit lite längre tid än vanligt är den nu här, rykande färsk som ett nybakt bröd. Topocad 22.0 innehåller mängder av förbättringar och nyheter på ett brett område. Hela nyhetslistan finns som vanligt i Topocad version 22.0 eller på adtollo.se/ladda-ner/versionsnyheter. Nedan kommer ett axplock.

En av de största nyheterna är Topocads nya licenshantering. Det finns ett eget avsnitt för den, så läs vidare på sidan 8 för mer information.

Den andra stora nyheten för året finner vi inom samhällsplanering med Topocads helt uppdaterade modul för att rita detaljplaner. Även denna för-tjänar mer plats. Läs mer på sidan 9.

Till generella nyheter hör möjligheten att importera/exportera nyckelring. Det här är en väldigt bra funktion för att ta med sig nyckelringen till exempelvis en ny dator. En annan är möjlighet att högerklicka på en kommandoknapp och sedan lägga till den till sin egen meny. Det gör det

mycket snabbare och smidigare att lägga till dina favoritkommandon.

Vi har en hel del nyheter inom lagerhantering, som möjlighet att ange transparens på lager och på externa referenser samt att frysa lager i externa referenser. Det går också att ange att lagret ska vara aktuellt när man skapar ett nytt.

Annat bra som underlättar arbetet är uppdateringar i offset-kommandot där man nu både kan styra start- och slutpunkt samt skapa buffertar. Kommandot spåra linje har nu också möjlighet till offset. Måttsättningsstil och måttsättningsobjekt kan ges textstil och men hjälp av snabbkommandot CTRL + < kan filtret lika med slås på.

Vi fortsätter att introducera nyheter i förklaringsredigeraren. Hit hör möjligheten att hämta beskrivning från attribut i koordinat- och arealis-

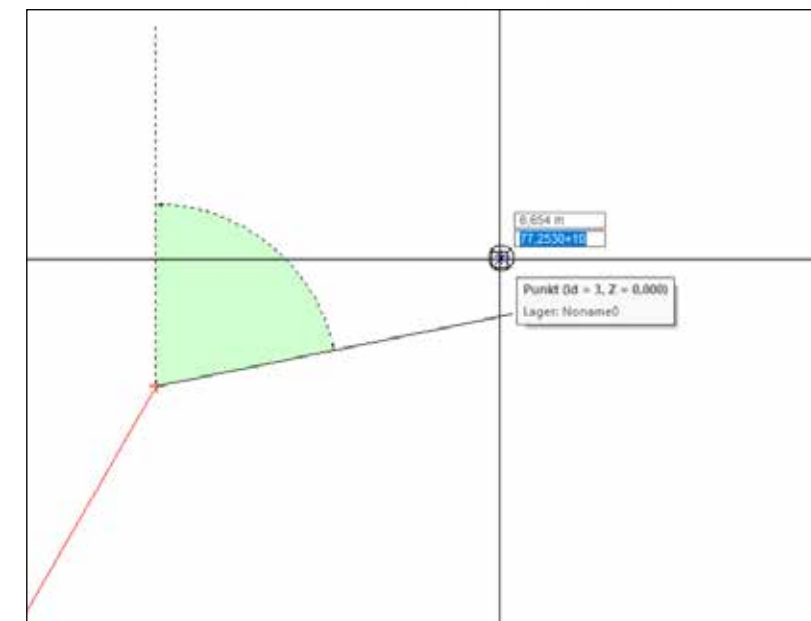
tan, att sätta automatisk symbolfärg i förklaringsredigerarens symbollista, att radera rad i förklaringsredigeraren genom att markera den i ritningen och trycka på delete. Även att gjorda ändringar i förklaringsredigeraren i fler fall visas direkt i ritningen utan att man behöver trycka blå bock. Dessutom har det tillkommit en ny kolumn för beskrivning i förklaringsarealist och möjlighet att välja källblad i förklaringsredigeraren. Källbladet är det blad som används för automatiskt val av symboler, linjetyper och liknande.

När det kommer till utskrifter kan man nu i systeminställningarna välja upplösning vid utskrift utan GDI.

Vidare är sortering förbättrad i synkronisera-kommandot så att ändringar hamnar högst upp och synligheten har också ökat då synkroniserade byggnader minimeras i

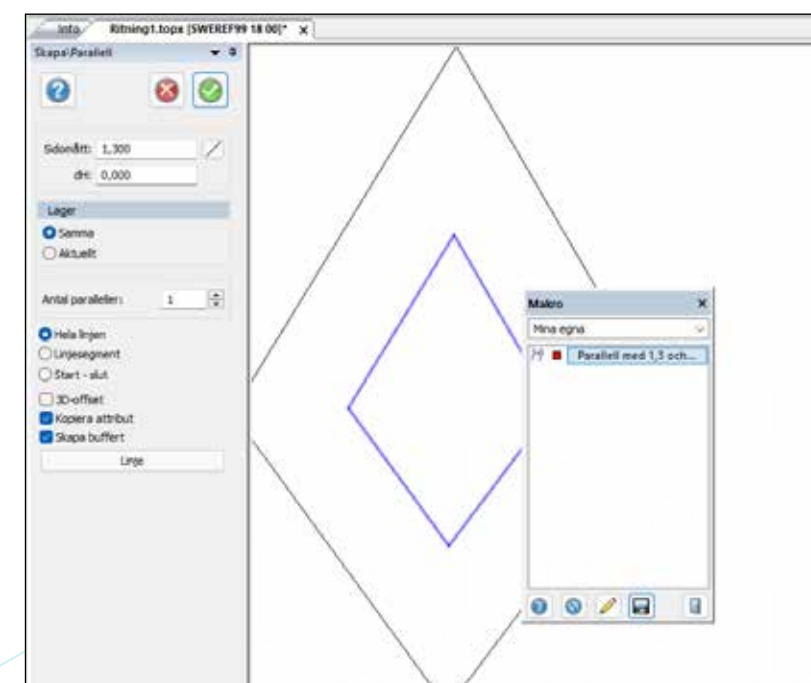
Lås och redigera aktuell längd och vinkel i inmatningsfönstren

Nu är det möjligt att låsa aktuell längd och eller vinkel i inmatningsfönstren vid markören med tangenten ALT. Det gör det möjligt att exempelvis i linjekommandot rikta in sig mot en punkt, låsa vinkeln och addera 100 gon för att skapa en vinkelrät vektor. Det går även att visualisera aktuell vinkel vid ritande av linje som en gradskiva. Styr inifrån snappinställningarna.

Skapa makron från ett aktivt kommando

Makron har fått en uppdatering och nu är det möjligt att skapa makron från ett aktivt kommando. Det betyder bland annat att det går att skapa makron från kommandona skapa begränsningspolygon, polygon, punkt, linje, text, offset, buffert, byggnadssymbol, solid samt flytta, ange attribut, svep (solid), fyll area, sätt in symbol och slå ihop ytor.

Markera flera observationer i taget

I Nätutjämnningen fortsätter vi att förbättra med möjligheten att markera flera observationer i taget i grafiken, endast beräkna valda observationer samt att spara kända punkter.

trädet. Andra förbättringar är gränssnitt i inventeringskommandot och i uppdatera fastighetskoppling-kommandot där uppdaterade objekt nu blir valda.

Alla ni som jobbar med BAL blir nog glada att det nu finns möjlighet att köra ersätt geometri direkt i synkronisera-kommandot och att det nu går att se andra adresspunkter för det aktuella adressområdet i redigera-kommandot.

Topocad 22.0 har även förbätt-

rat stöd för GNSS-mätningar med lutande stång (tilt) från Leica HexagonXML (xml) och Trimble JOBFile (jxl). Att räkna kända stationer med flera bakåtoobjekt är också förbättrat och fungerar nu som default.

När det kommer till import och export har vi nytt stöd för UCS och grupperade objekt vid import/export till AutoCAD (dwg/dxf). Vi har även rättat att vissa dwg- & dxf-filer blev märkta med studentvattenstämpel.

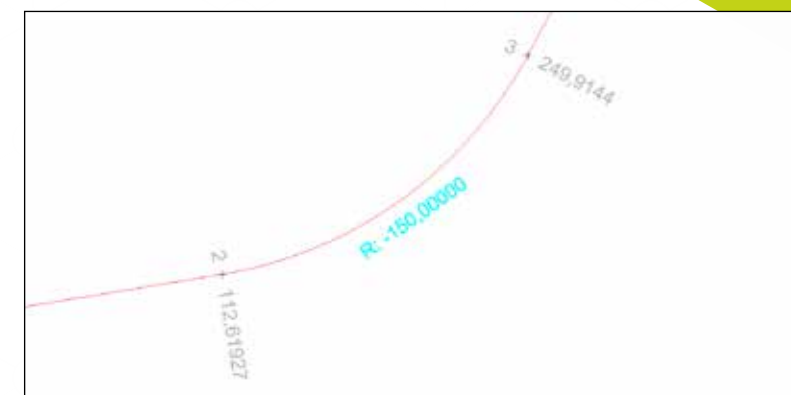
I snabbmallen för ledningsgrav går det nu att lägga till en marginal mellan rör och yttre slänt. Alla snabb-

mallar sparar även senast använda parametrar, både lokalt i varje fil, och globalt för nya filer. Sektionsobjekt med 2D-symboler kan nu användas för att klippa areor om symbolen innehåller en sluten kontur.

En annan nyhet är att sektionsobjekt kommer med när sektionsritningar sätts in i ritning. Nu väljs även valda kolumner i rapportinställningar automatiskt i rapportvyn. På tal om rapporter följer en ny rapport med 1 värde per sektion (Volym/Area). Den nya rapporten är Standard, den tidigare kallas Avancerad.

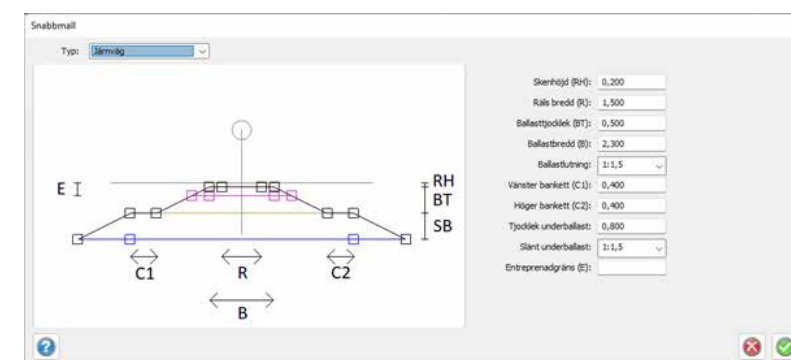
Utökad visning i väglinje

Nu går det att visa sektion, punkt och radie på väglinjer. Detta är möjligt på förhandsvisningen av väglinje och geometrilinje. Det återfinns även när man tittar på väglinjer och geometrier i ritningen och gör att man snabbt orienterar sig längs sina geometrilinjer för granskning av sin data.

Ny snabbmall för järnväg

Sektionsmallen har en ny snabbmall för järnväg med ballastlager och kommer även med flertalet nya rapporter.

Stöd för lutande sektioner

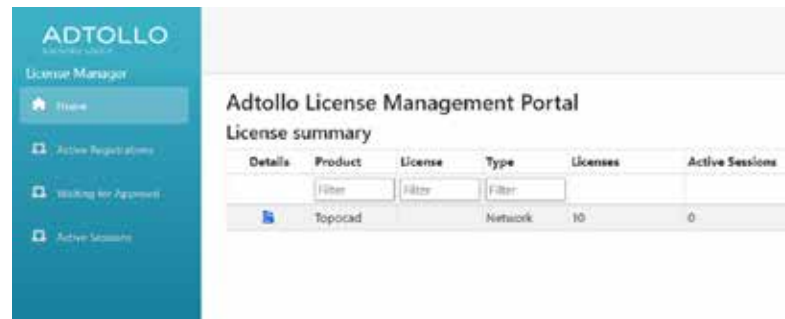
I beräknade sektioner har Topocad nu stöd för lutande sektioner. Det innebär att sektionsmallen lutas så att den är vinkelrät mot profilen i varje beräknad sektion.

Hela nyhetslistan finns på adtollo.se eller i nyhetsknappen i Topocad. Ladda ner den senaste versionen på adtollo.se/ladda-ner/

Topocads nya licenshantering

I och med släppet av Topocad 22 går vi över på en ny licenshantering. Detta gäller givetvis även de som kör TopoDirekt. Det här har varit på önskelistan i flera år och under 2021 fick vi äntligen till det. Under sista halvåret har lösningen testats ute i produktion hos flera av våra användare. Stort tack till er!

Den nya licensportalen som licenskontakter med nätverkslicenser kommer åt.

"Den nya licenshanteraren fungerar utmärkt. Nu slipper vi köra som admin via License browser. Registreringen sköts sömlöst via internet, allt är helt enkelt mycket smidigare"

Jonas Andersson & Linda Hjort,
Topocadanvändare, Digitizeit

Bakgrunden

Varför vi genomför det här förändringen beror på flera saker. Först och främst har det varit lite för bökigt för våra användare. Det har krävts administrationsrättigheter för att hantera licenserna på datorn, vilket långt ifrån alla haft. Många har önskat nätverkslicenser, men inte haft möjlighet att skaffa en egen nätverksserver. Egna nätverksservrar har också bidragit med problem när användare behövt arbeta hemifrån, utanför det egna nätverket, vilket blev extra tydligt under pandemin. Det har också krävts omregistreringar för allt möjligt, som för att använda nya moduler eller heltalsversioner. Vi har också känt oss begränsade i möjligheterna och ibland fått slå knut på oss själva med speciallösningar för att få till det vi velat göra. Det var med andra ord på tiden för en uppdatering!

Tydlig målbild

Vi satte tidigt i projektet upp en målbild på vad vi ville åstadkomma. Hit hörde att den nya lösningen skulle

förenkla, förbättra och framtidssäkra.

- Licensadministrationen ska vara enkel för användaren som inte ska behöva besitta stor IT-kunskap
- Man ska inte behöva en lokal licensserver eller licensklient
- Den nya lösningen ska addera mervärde för användaren och vara framtidssäkrad

Resultatet

Det känns roligt att kunna bocka för samtliga mål när nu den nya licenshanteringen är lanserad. Låt oss titta på vilka faktiska fördelar ni som användare får:

För alla:

- Registrera dig en gång. Inget behov av omregistrering när det kommer en ny heltalsversion. Det är bara att ladda ned och köra. Samma sak gäller vid tillägg av nya moduler. Starta om Topocad och den nya modulen fungerar direkt
- Smidigare registrering utan licensklient med krav på

administratörsrättigheter på datorn

- I stort sett samma flöde för singel- och nätverkslicenser. Enkelt att uppgradera
- Kör Topocad var du än är

För er med nätverkslicens:

- Ingen egen licensserver och alltså inget behov av en IT-kunnig som ska fixa med densamma
- Licenskontakten kan själv administrera licenserna via en webbaserad portal
- Flytande licenser. Nu kan man slippa ha flera olika licenser att välja från vid uppstart av Topocad. Exempelvis kan man ha två Topocad BAS-paket och en Nätutjämningsmodul flytande mellan dessa. Då är det bara att köra igång och den som först har behovet av Nätutjämningsmodul kniper den. Gäller dock inte kommunlicens eller TopoDirektlicens
- Det går fortsatt att förladda MSI-paket och skjuta ut

Ny modul för detaljplaner

Vi är stolta att presentera Topocads nya modul för detaljplaner! Modulen uppfyller kraven på digital leverans till Lantmäteriet och är anpassad efter Boverkets föreskrifter. Vi har satsat på användarvänligheten: arbetsflödet är flexibelt, det finns en stor tolkningsfrihet och möjlighet att skapa sitt eget arbetssätt.

Topocad Detaljplan ger en bra överblick över vilka bestämmelser som lagts på vilka ytor och linjer, och det går att kombinera arbetsflödet med makron för att förenkla och snabba upp arbetsprocessen ytterligare.

I Topocads Detaljplan finns möjlighet att snabba upp arbetet genom att markera flera ytor och sedan dra ut bestämmelsen från Boverkets katalog till en av dessa för att applicera på samtliga markerade ytor.

Det finns smarta finesser för bestämmelsebokstäverna. Lägg till exempel flera bestämmelser på samma geometri så grupperas deras bokstäver automatiskt ihop.

Bestämmelsebokstäverna är symboler och kan flyttas och vridas för att passa utrymmet optimalt.

Använda bestämmelser visas i en egen ruta och det går att visa dessa på olika sätt, exempelvis per geometri. Det går enkelt att ändra hur bestämmelserna visas genom att ändra i listan. En kryssruta aktiverar objektfokus, en behändig funktion som ger bra överblick; när något i listan markeras visas det också i ritningen.

Det går att dra ut bestämmelser från de använda bestämmelserna och lägga dessa på andra objekt. På så vis går det snabbt att återanvända hela eller delar av ens redan planerade

ytor och applicera på andra.

En textstil skapas automatiskt för detaljplaner med namnet Planbestämmelser. I Textstilsredigeraren går det att ställa in dess egenskaper som då gäller för all text i detaljplanen.

Kommandot Ladda upp används för att ladda upp detaljplanen digitalt till Lantmäteriet. Här kan man även inkludera eventuella extra resurser.

Kommandot Ladda ned låter dig hämta detaljplaner från Lantmäteriet. Sortera på kommun och välj sedan vilken detaljplan som ska hämtas.

Topocad Detaljplan:

- » Fungerar tillsammans med TopoDirekt
- » Hämtar senaste föreskrifterna från Boverket med en knapptryckning
- » Digital leverans av detaljplanerna till Lantmäteriet
- » Utvecklad med användaren i fokus
- » "Drag & Drop"
- » Flexibelt arbetssätt med möjlighet att hitta sitt eget arbetsflöde
- » Möjlighet till eget tolkningsutrymme
- » Överskådligt vilka bestämmelser som lagts på vilka områden

- » Kombinera med makron för att förenkla och snabba upp
- » Stora möjligheter att anpassa utseendet efter eget tycke som färger, linjetyper mm.

Vad är nytt i TopoDirekt?

TopoDirekt 22 kommer inom kort! Inför släppet håller vi i skrivande stund på att föra samman delarna som vi jobbat med under året.

Fredrik Söderberg, Sokigo och Emma Giertz, Adtollo berättar om nyheterna i TopoDirekt.

Nyheter som har släppts under året

Till skillnad från många andra system har vi i TopoDirekt valt att släppa löpande nyheter under året.

Förutom alla fantastiska nyheter som kommit i Topocad, så kan du här ta del av ett axplock av nyheter som har släppts sedan lanseringen av TopoDirekt 21:

- Möjlighet att öppna valfri karta i svartvitt
- Dynamisk inläsning av ECW-filer
- Möjlighet att textsätta nya objekt direkt utan att behöva lagra objektet innan
- Markera sökta objekt efter uppläsning av karta
- ISM Client kräver inga externa drivrutiner
- Stöd för att ange en rektangel på en karta i öppna dialogen
- Stöd för automatisk länkgigenkänning i attributfält
- Stöd för dynamiska länkar i attributfält, såsom öppna en rapport på en fastighet från FB

Kommande nyheter i TopoDirekt 22

Så, vad kan vi se fram emot? I TopoDirekt 22 kommer en stor mängd nya funktioner genom Topocad 22 som ni kan läsa om här i magasinet. Förutom dessa kan vi här presentera några av våra nyheter som kommer i samband med releasen av TopoDirekt 22:

> Nya kartor

Tillsammans med användarföreningen har vi tagit fram nya kartor för TopoDirekt.

> Databasförändringar för att se objektets alla nivåer

Vi har även gjort en del databasförändringar som vi i skrivande stund testar för att de ska fungera som vi tänkt. Det rör sig bland annat om att kunna se objektets alla nivåer. Ett exempel är om ett objekt är kodat som vägbana, så kommer

vi även se attributen vägområde och transportlinje för objektet.

> Nytt i planmosaikerna

Nytt är också att planmosaikdatabasen har blivit uppdaterad och nu stöder Lantmäteriets utbytesformat för den nationella plattformen GeoJSON.

Till det kommer även en programvara för att ladda ner dessa till databasen som heter DPloader. Ni kommer alltså inte från version 22 att ladda ner dessa via Topocadklienten som tidigare. DPloader har självklart också stöd för det xml-formatet (SIS-formatet).

Vad som pågår i skrivandets stund är att vi testar alla ingående delar så att ni kan få en så bra version som möjligt av TopoDirekt 22.

Besök topodirekt.se för aktuella nyheter!

Trygghet och chans till påverkan i TopoDirekts användarförening

Vi har träffat Torbjörn Rost, ordförande i TopoDirekts användarförening! Här berättar han om sitt engagemang och fördelarna med att vara en del av användarföreningen.

Hej Torbjörn, hur mår du?

- Bra, tackar som frågar! Lite trött i kroppen då jag precis genomfört NattVasan45.

Berätta om din bakgrund inom kartbranschen

- Jag har en civilingenjörsexamen från 1990 och har efter det jobbat som mätare, med fotogrammetri, GIS och fjärranalys. Jag brinner för hela området med geografiska data i centrum och de nyttor det kan skapa för andra, men speciellt Kris-GIS och det humanitära området. Har jobbat mycket mot UNHCR och kartering av flyktingläger och naturkatastrofer. Jag har rört mig inom allt från den privata sektorn, till kommunalt och statligt i olika omgångar.

Berätta om din roll som ordförande i användarföreningen!

- Min roll är att driva användarföreningens verksamhet framåt tillsammans med övriga styrelsemedlemmar och alla medlemmar. Föreningen är ung, den bildades 2020, precis innan pandemin bröt ut. Ursprunget är användarföreningen för Topobase som funnits länge (sedan 1994 eller 2005, lite beroende på hur man räknar) och på så sätt har vi ett positivt arv med användardagarna och en bra föreningstradition. Flera av styrelsemedlemmarna var med redan på den tiden. Föreningen hade vid årsskiftet 44 kommuner som medlemmar.

Vad är föreningens syfte?

- Det korta svaret är att tillvarata medlemmarnas intressen. Föreningen är viktig för att driva utvecklingen av TopoDirekt i den riktning som våra medlemmar vill. Att gemensamt kunna påverka Sokigo och Adtollo att utveckla TopoDirekt till att bli det verktyg som vi inom vår verksamhet behöver. En av de viktigaste uppgifter vi har är att ordna användardagarna för TopoDirekt. Där delar vi tips och trix och får information från systemtillverkarna. Styrelsen jobbar med arbetsgrupper inom vissa specifika områden, en i styrelsen håller ihop gruppen och övriga medlemmar deltar efter intresse. Jag vill gärna att fler intresserade anmäler sig.

Hur ofta träffas ni?

- Styrelsen ses en gång i månaden på Teams. Vi har hittills inte träffats live, men det kan bli verklighet nu med släppta restriktioner. Det ser vi fram emot!

Vad har föreningen genomfört?

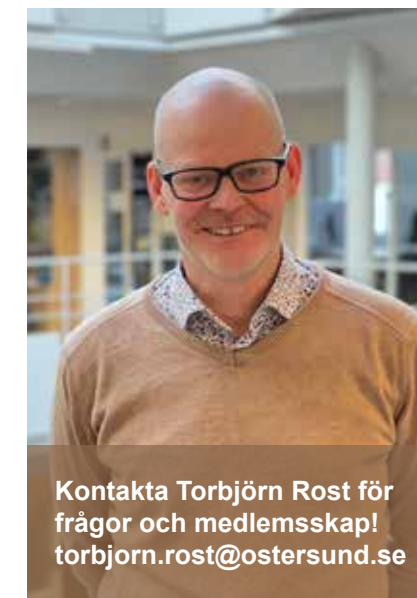
- Vi har genomfört två omgångar av användardagar 2021 och 2022 på Teams med god uppslutning. 100–150 personer deltog utan problem. Vi har även startat ett antal arbetsgrupper där vi tillsammans med Fredrik Söderberg, produktansvarig för TopoDirekt, har kunnat påverka utvecklingen av TopoDirekt. Vi har nyligen startat nya grupper för BAL, 3D, HMK-kartografi och Verktyg&utveckling.

Vad vill du säga till alla som ännu inte är med i föreningen?

- Bli medlem och var med och påverka så att TopoDirekt blir det verktyget vi vill ha och behöver! Att vara medlem är ett bra sätt att utöka sitt kontaktnät och byta erfarenheter med kollegor i andra kommuner. Dessutom brukar våra sammankomster, fysiska eller digitala, vara trevliga.

Har du något ytterligare du vill tillägga?

- Jag hoppas på att fler medlemmar hittar till vår Teamsgrupp! Länken finns på förstasidan när man startar TopoDirekt. Det går bra att kontakta mig eller be någon kollega skriva i gruppen om man inte har tillgång till gruppen.

Kontakta Torbjörn Rost för frågor och medlemskap!
torbjorn.rost@ostersund.se

Peter Dimberg modellerar framtidens VA-system

Text: Sandra Mickelsson

Sälen upplever just nu en hög exploateringstakt där många nya hotell och fritidshus byggs. Det innebär att alla ska ha VA, och då gäller det att ha koll på om tillräcklig kapacitet finns. Vatten & Avfall i Malung Sälen AB (Vamas) är ett kommunalägt bolag i Malung-Sälens kommun som arbetar med just återvinnings- och VA-tjänster. Peter Dimberg är modelleringsingenjör på Vamas* och en av dem som arbetar för att alla ska få tillgång till fullt fungerande VA.

*Sedan reportaget skrevs har Peter Dimberg hunnit gå vidare till ett nytt jobb och befinner sig nu på DHI som projektledare för digitala tjänster.

”I Autocad kunde det ta timmar att få till något bra, i Topocad kan man få samma resultat på en halvtimme. Man har verkligen förenklat flödet, och Topocad är uppbyggt på ett självförklarande sätt”

Peter Dimberg, modelleringsingenjör VAMAS

Även om ingen dag är sig lik för Peter Dimberg handlar hans huvudsakliga arbetsuppgifter om att optimera och dimensionera ledningsnätet. Att försöka undersöka och förstå sig på hur framtidens VA-system bör se ut handlar mycket om att uppskatta hur stor belastningen kommer bli framöver. I vissa områden behöver man ta höjd för en ökad belastning, samtidigt som det inte är bra att överdimensionera heller.

- I fjällen är variationen stor under året, med ett mycket högt tryck under vintern för att sedan lugna ner sig avsevärt under sommaren. Det krävs därför att man formar ett system som fungerar både under hög och låg belastning och att det är anpassat för framtida förutsättningar, menar Peter.

Ett nytt kartsystem – som inte bara var ett tittskåp

När man arbetar med VA-nätet behövs ett kartsystem och funktioner för att bland annat analysera avrinning mot topografin. Efter några år med Autocad/Civil 3D var Vamas intresserade av att se över utbudet på marknaden och vad som skett i utvecklingen. Även om de på det stora hela var nöjda med sitt dåvarande program ville de se om det fanns ett system med fler funktioner som kunde hjälpa dem i det dagliga arbetet, och som var kompatibelt med andra externa system de nyttjar.

- Historiskt sett har kartsystem främst fungerat som ett tittskåp där man bara kan se på ledningarna i marken. Vi ville hitta ett system där man tar steget vidare, från att enbart

ha en databas med information, till något som även förenklar vardagen – idag och i framtiden, förklarar Peter.

Vamas blev testpiloter åt Flex VA

Det nya kartsystemet blev en kombination av Topocad, databas, SM (Cartesia Spatial Map)* och FME (Feature Manipulation Engine)* och där även den helt nya funktionen Flex VA integrerades.

- Topocad Flex blir en viktig pusselbit i vårt nya kartsystem som bygger ihop de olika beståndsdelarna. Just nu använder vi det främst till att lägga in och uppdatera vårt ledningsnät med tillhörande objekt i databasen. När allt är färdigt och databasen uppdaterats kommer vi bland annat att projektera och ajourhålla VA-nätet via Topocad Flex ned mot databasen, säger Peter.

Vamas blev ett av de första företagen att köra igång med Flex VA som är en funktion som tillåter att koppla på Topocad mot ens databas. Förändringarna man gör sker direkt i databasen och man kan direkt kommunicera med exempelvis Topocad eller CSM, och på ett flexibelt och enkelt sätt integrera modeller.

“Topocad är uppbyggt på ett självförklarande sätt”

Införandet av Vamas nya kartsystem är fortfarande pågående och det byggs ut allteftersom i kontinuerlig dialog med teamet bakom Flex VA. Men redan nu kan Peter se hur enkelt det är att använda och hur mycket fortare det går att projektera i Topocad.

- I Autocad kunde det ta timmar att få till något bra, i Topocad kan man få samma resultat på en halvtimme. Man har verkligen förenklat flödet, och Topocad är uppbyggt på ett självförklarande sätt. Vill man rita, göra förändringar, markprofiler eller raster, är det enkelt att hitta under menyerna. Det krävs få knapptryck för att få till det man vill, och man behöver inte vara lika insatt i programmet som man till exempel måste vara i Autocad för att göra samma sak, menar Peter.

Förenklad och tydligare arbetsprocess

Förutom att projekteringen går snabbare ser Peter en rad andra fördelar. Bland annat nämner han att genom att Flex VA är kopplad mot databasen, kan alla projektörer komma åt varandras projekteringsarbeten och få en större förståelse för helheten. Vamas blir också mindre personberoende. Om en projekterare blir sjuk kommer andra åt samma datamaterial och kan enkelt göra de modifieringar som krävs för att gå vidare. Dessutom var prissättningen och avtalet med näst intill obegränsade Topocad-licenser tämligen lukrativt.

- Flödet från projektering till lagring blir också snabbare innan det syns i det skarpa kartsystemet. I princip behövs bara de projekterade objekten markeras och ändra status från projekterad till aktuell för att synas i kartan. Det blir också mer överskådligt vilka arbeten som projekterats och deras status inom kommunen. Helheten kommer bli mer greppbar, enligt Peter.

Peter Dimberg lyfter även integrationen mot FME som väldigt tacksam

då det löser eventuella återvandsgränder som kan uppstå i det dagliga arbetet med modeller och bearbetning av data.

- Med integrering mot FME finns det i princip inga begränsningar med vad man kan göra med Topocad för VA gällande dimensionering, optimering, förnyelse, historiska analyser, men framför allt förberedande arbete för att bygga ett robust VA-system som inte bara funkar idag, utan även i framtiden, avslutar Peter.

Detta är Flex VA

Topocad Flex är modulen som gör det möjligt att förvalta VA-nätet. Man kan exempelvis enkelt skapa och modifiera ledningar och brunnar och spåra vattenflöden i ledningarna.

Flex-konceptet är flexibelt och öppet på ett helt nytt sätt. Det gör det mer användarvänligt jämfört med andra liknande system och du kan med färre steg skapa och redigera VA-objekt. Du sparar direkt mot databasen då mycket av funktionaliteten utförs där.

Tack vare de sammansatta funktionerna är det enkelt att dela och sammanfoga ledningar, och du kan med bara några knapptryckningar peka ut och starta spårning eller rita en yta för att se vad som finns inom ytan.

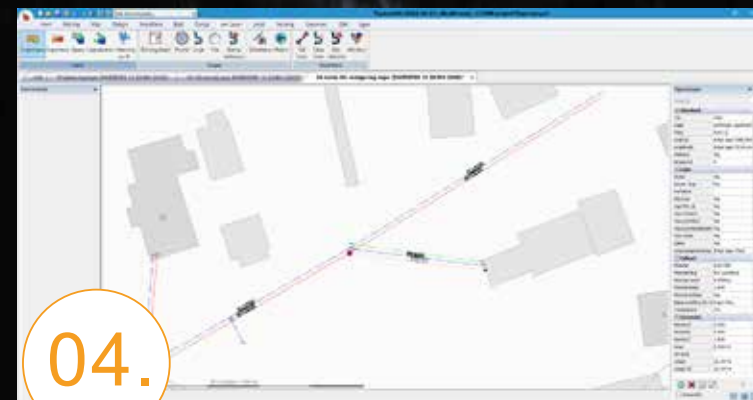
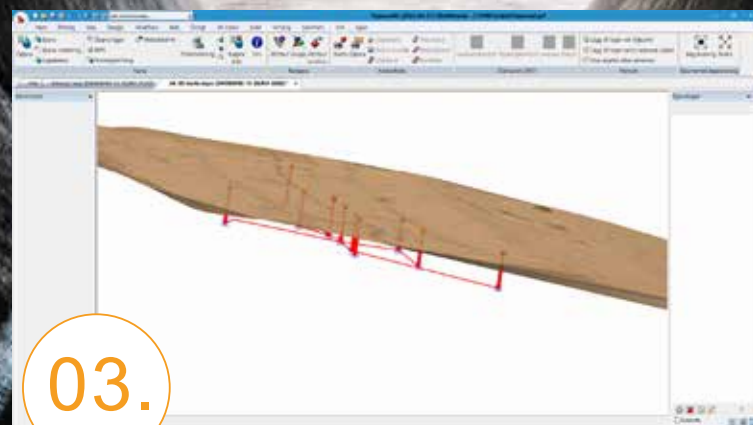
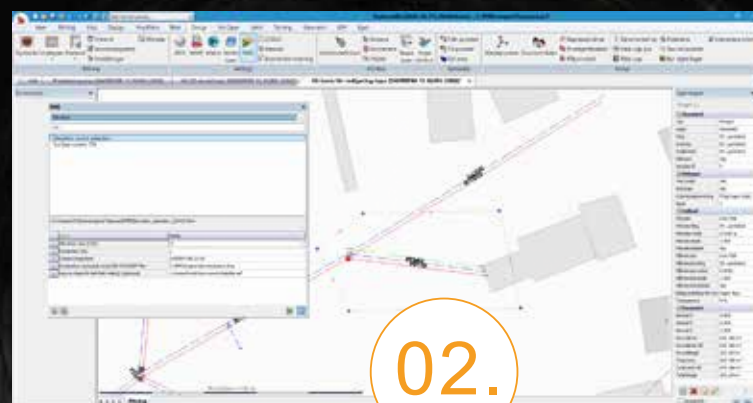
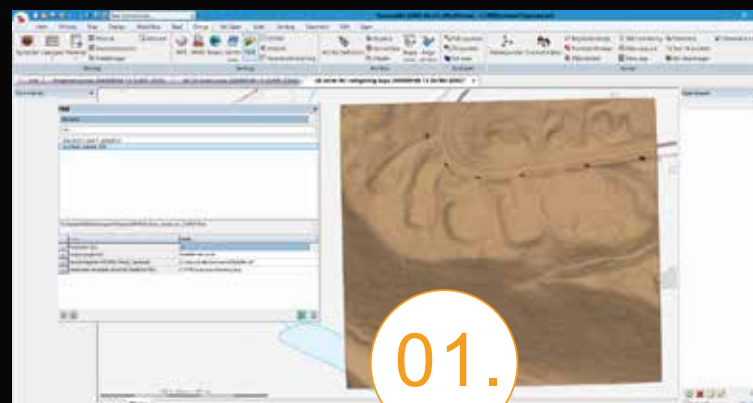
Bildtexter

1) 3D-yta som skapats i Topocad med FME genom att ange önskat område.

2) Exempel på område för att inhämta höjdpunkter i Topocad med FME från lantmäteriets höjddata.

3) 3D-vy på ledningar och brunnar och hur de ligger under marken. Ledningarna/brunnarna hämtas direkt från databasen och extra merarbete krävs inte mer än att lagra data korrekt.

4) Exempel på hur VA-nätet kan se ut i Topocad. All data hämtas/lagras direkt från databas via ISM.

Topocad passar perfekt för Lilla Edets kommuns framtidsvisioner

Text: Sandra Mickelsson

Mättingsingenjören Motaz Hanna är en sann Topocad-entusiast. Efter många års arbete i GIS-plattformar hittade han en ny favorit när han testade Topocad. Här får du en direkt inblick i hur Motaz använder Topocad för att få ut bra resultat i sina projekt på Lilla Edets kommun.

Efter drygt 45 minuters bilfärd från Göteborg kommer du till Lilla Edets kommun som breder ut sig både i Bohuslän och Västergötland. Här arbetar mättingsingenjören Motaz Hanna som efter lantmätarprogrammet och kurser i GIS utvecklade en verklig fascination för GIS-plattformar. Möjligheten att arbeta i Topocad kom när jobbet på Lilla Edets kommun dök upp.

- Lilla Edets kommun hade egentligen inte haft någon mätverksamhet i huset på länge, utan istället anlitat underkonsulter*. Topocad fanns som licens, men ingen kunde programmet bra och det fanns ingen lösning för hur man skulle använda det när jag började, berättar Motaz Hanna.

Lärde sig Topocad från grunden på egen hand

Precis som för vem som helst som börjar en ny anställning tog det ett tag att sätta sin in i de nya systemen. Att ingen kunde Topocad förutom en anställd, som snart skulle gå i pension, hindrade inte Motaz. Han beslöt sig för att lära sig Topocad på egen hand.

- Jag kunde fått gå en kurs för att lära mig programmet, men jag är

*Lilla Edets kommun hade mätverksamhet i ett par år fram till hösten 1981, då gick de över till Lantmäteriet. Så från 1981 avvecklades mätverksamheten.

Motaz Hanna, mättingsingenjör på Lilla Edets kommun

”Jag har inte sett något program som på ett enkelt sätt kan redigera så bra och smidigt som Topocad. Med 3D-funktionen kan jag vrida hela modellen och se till att allt stämmer, från en vägkant till en trappa. Jag kan till och med redigera i 3D-vyn!”

Motaz Hanna, mättningsingenjör, Lilla Edets kommun

nörd så jag började kolla på det själv. Det tog faktiskt inte ens lång tid innan jag kände hur mycket glädje det gav mig, det var verkligen en wow-känsla!

Motaz tog därmed fram ett arbets-sätt som fungerade för honom, och har idag en helhetslösning för att bearbeta underlag. När en ny kolle-ga börjar är det enkelt för denne att komma igång med programmet då Motaz satt upp allt från kodlistor till egna symboler.

Ett förenklat arbetsflöde

Lilla Edets kommun har förstått att det är viktigt med datainformation och insamling och det finns stora framtidsvisioner. Det finns ett stort engagemang och man har exempelvis investerat i en ny drönare, vilket underlättat Motaz arbetsprocess. Han jobbar i Topocad hela dagarna och tolkar bland annat nybyggnadskartor, äldre detaljplaner, eller gör lägeskontroller innan en konstruk-tion ska gjutas för att säkerställa att det stämmer överens med bygglovet.

– Jag har hittat ett arbetssätt där jag går från DJI Terra, programmet jag använder för bearbetning av min insamlade data från drönarflygningar, vidare till Topocad, och då från punkt-moln till geometrier och punkter/linjer med höjdinformation i DWG. Det jag gör i Topocad skickar jag sedan vidare, exempelvis i form av nybyggnadskar-tor och projekteringsunderlag. Det

förenklade arbetsflödet mellan DJI Terra och Topocad därigenom även uppdraget och det säkerställer kvalitet, berättar Motaz.

Ett tydligt språk för alla mättningsingenjörer

Motaz anser att Topocad passar mättningsingenjörer så bra för att det är nischat för mätning, bearbetning och modellering. Det sparar tid. Så pass mycket tid att Motaz kan göra klart 2-3 nybyggnadskartor i veckan, beroende på hur mycket annat jobb han har.

Funktioner som att skapa digitala modeller, markprofiler och höjdkurvor är också väldigt användbart för honom och han lyfter specifikt fram värdet av beräkningskapaciteten. Men det bästa av allt är 3D-funktionen.

– Jag har inte sett något program som på ett enkelt sätt kan redigera så bra och smidigt som Topocad. Med 3D-funktionen kan jag vrida hela modellen och se till att allt stämmer, från en vägkant till en trappa. Jag kan till och med redigera i 3D-vyn! Då kan jag inte bara upptäcka fel utan rätta till dem direkt vilket du inte kan göra på samma sätt i andra program. I andra GIS-program behövde jag ytterligare program för att få helheten, men med Topocad behöver jag inget annat utan har alla funktioner jag behöver, säger Motaz.

Visionen om en sömlös databas i 3D

Lilla Edets kommuns ambitioner är som sagt höga och investeringen i ny teknik sträcker sig längre än till teknikinköp. Motaz berättar att de har som ambition att skapa en sömlös da-tabas som innehåller 3D-information av absolut toppkvalitet, och där är Topocad en nyckelspelare i projektet.

– Jag får fram otroligt bra data med drönaren. Jag kan se stolpar, bäckar, vägar, ja, allting i 3D med otrolig noggrannhet. Min vision för framtiden är att jobba helt i 3D. DWG som format är också ett språk som alla kan använda och det blir inte så tungt när man skickar över det till andra, säger Motaz.

Till och med en primärkarta i 3D

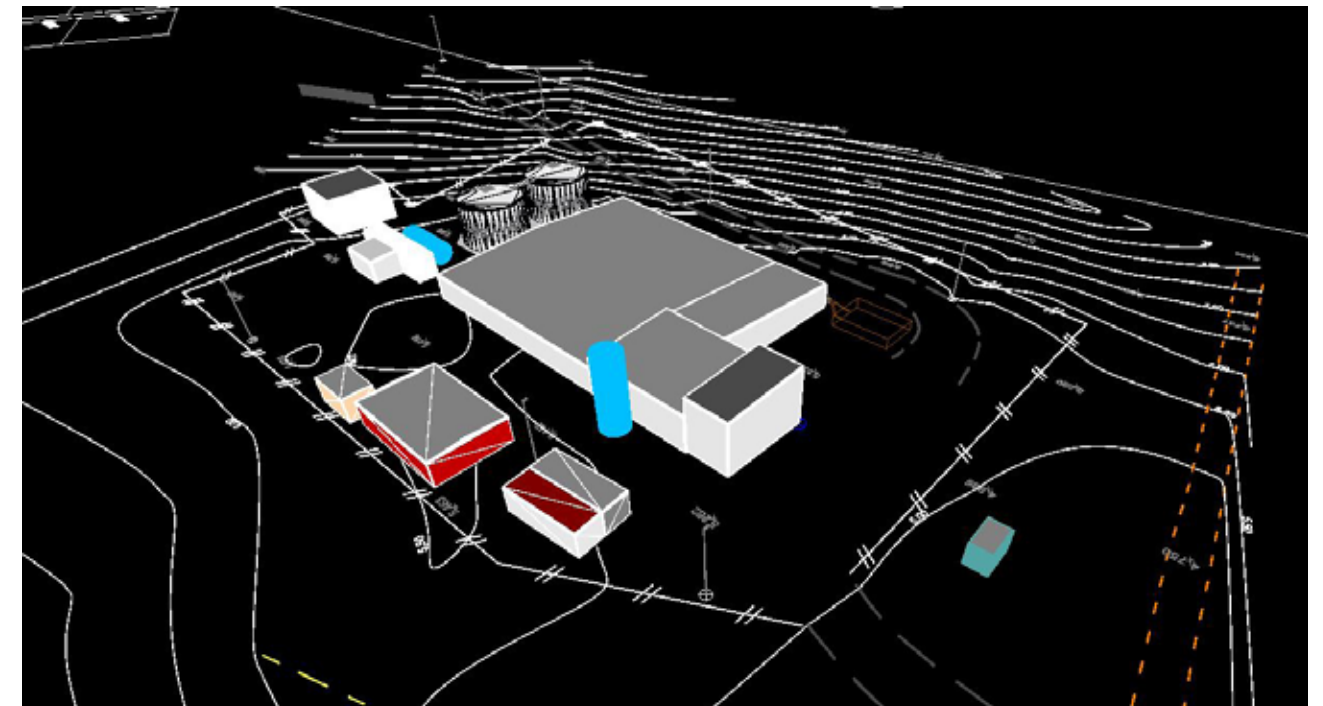
Kommunen siktar även på att ha hela primärkartan i 3D, där vägar, byggnader, diken och allt annat ska ha höjdinformation. Eftersom Topocad erbjuder 3D-möjligheten är Motaz övertygad om att resultatet kommer att bli mycket bra.

– Jag känner att jag har lyckats väldigt bra med Topocad. Det förenklar verkligen min vardag som mättningsingenjör, och efter att ha visat mina kollegor vad vi kan göra i Topocad är alla med på banan!

Projekt i fokus:

Lilla Edets reningsverk

Lilla Edets reningsverk skulle byggas om för att öka kapaciteten för framtida planer. Då ombads Motaz Hanna avgöra om det var risk för översvämning då reningsverket låg nära älven.

Till Motaz hjälp hade han solid-modeller och vanliga CAD-modeller, vilket sedan exporterades till kunden i DWG-format.

Liksom andra vanliga uppdrag inledde Motaz med en drönarflygning. I Topocad planerade han flygstöd och såg över arealen. Efter drönarflygningen bearbetade han sin insamlade data från flygningen i DJI Terra, exporterade och förde över till Topocad. Ett enkelt arbetssätt, eftersom han där satt upp allt enligt kommunens kodlista. Efter att ha bearbetat och skapat modellen i Topocad exporterade han sedan denna till kund i DWG-format.

Nyheter i version 10.1 och 10.2 av

CHAOS DESKTOP

I december släpptes Chaos desktop 10.1, som var en av de största delversioner vi någonsin släppt med tanke på antalet stora nyheter och förbättringar. I februari kom 10.2 med uppgraderad koppling till ProjectWise. Läs mer om nyheterna här!

1 Chaos desktop får direktanslutning till ProjectWise

I nya Chaos desktop 10.2 har vi uppgraderat kopplingen till ProjectWise. Från att tidigare ha levererat och hämtat filer i ProjectWise med hjälp av Excel, så går vi nu hela vägen och ansluter oss direkt till ProjectWise. Chaos desktop loggar nu in på valfri datakälla.

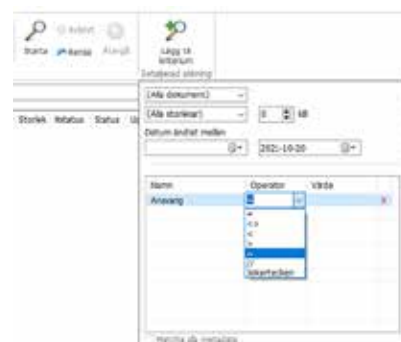
Vi kan också ladda upp och ner filer, mappstrukturer och dokumentinsamlingar. Vi konfigurerar metadata, dokumenttyper och så kallade environments, så att de matchar i båda systemen. Mappar i Chaos desktops dokumentinsamlingar kan skapa mappar i ProjectWise. Mappstrukturen i Chaos desktop-projektet behöver med andra ord inte stämma med mappstrukturen i ProjectWise. Det går ändå att massleverera filer till en struktur.

3 Jokertecken i sökfrasen

En ny funktion som gör att du kan använda jokertecken (så kallade wild card) i sökfrasen.

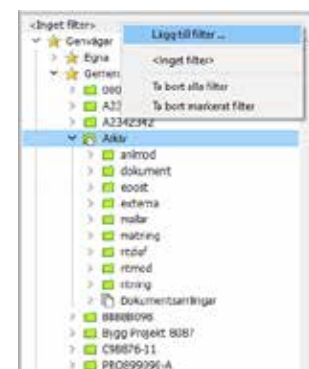
Asterisk (*) ersätter noll, ett eller flera valfria tecken. Exempel på sökfras: 895*

Frågetecken (?) ersätter ett valfritt tecken. Exempel på sökfras: 895A001?.dwg

2 Filter för projektfönster

Det går att använda filter för att välja ut vilka projekt eller mappar du vill se i projektfönstret. Skapa nytt filter med menyn Lägg till filter. Det går att växla till att visa utan filter genom att välja <Inget filter>. Det går att radera filter på vald mapp. Det går även att radera alla filter.

Alla nyheter i Chaos desktop finns på adtollo.se. Här kan du också ladda ner versionen.

4 Ingår i

Funktionen Ingår i visar vilka ritningsdefinitioner en ritningsmodell ingår i. Du ser vilka dokument som dokumentet ingår i direkt i dokumentfönstret under noden Ingår i. Funktionen går igenom dokumenten och skapar upp filer med filändelse "irx" som innehåller sökväg till de dokument som länkar till det aktuella dokumentet. Därefter visas Ingår i under dokumentet i Chaos desktop.

Namn	Senast ändrad	Dokumenttyp	Storlek	Delområde (väg)
P4640001.dwg	2017-02-17 16:18:19	Ritningsmodell	284...	VAG
Ingår i				
000A0008.dwg	2017-02-24 14:05:07	Ritningsdefinition	392...	TEST
000A0007.dwg	2017-02-24 14:05:07	Ritningsdefinition	392...	TEST
000A0006.dwg	2017-02-24 14:05:07	Ritningsdefinition	392...	TEST
000A0005.dwg	2017-02-24 14:05:07	Ritningsdefinition	392...	TEST
000A0004.dwg	2017-02-24 14:05:07	Ritningsdefinition	392...	TEST
000A0003.dwg	2017-02-24 14:05:07	Ritningsdefinition	392...	TEST
000A0002.dwg	2017-02-24 14:05:07	Ritningsdefinition	392...	TEST
000A0001.dwg	2017-02-24 14:05:07	Ritningsdefinition	392...	TEST
P4640002.dwg	2017-02-17 15:33:38	Ritningsmodell	273...	VAG
P4640003.dwg	2017-02-17 15:33:38	Ritningsmodell	273...	VAG

MARI TIPSAR

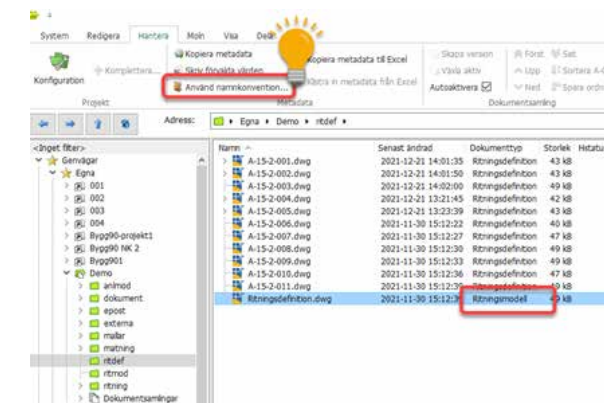
Varför går det inte att byta dokumenttyp?

- Mina ritningsdefinitionsfiler får fel dokumenttyp (till exempel Modell eller Övrigt) och när jag försöker ändra dokumenttyp under Egenskaper går det inte. Varför kan jag inte byta dokumenttyp?

Mari svarar:

- Det beror antagligen på att det finns en namnkonvention aktiv i projektet, som styr vad ritningsdefinitionerna skall heta. Om filerna inte följer namnkonventionen för ritningsdefinitioner, så kan de inte få den rätta dokumenttypen.

1. Stäng av namnkonventionen eller komplettera den (om du är säker på att dina filer heter som de skall)
2. Döp om filerna så att de passar namnkonventionen genom att använda funktionen Använd namnkonvention.

Byt dokumenttyp och filnamn enligt namnkonvention. Gå till menyn Hantera och klicka på Använd namnkonvention.

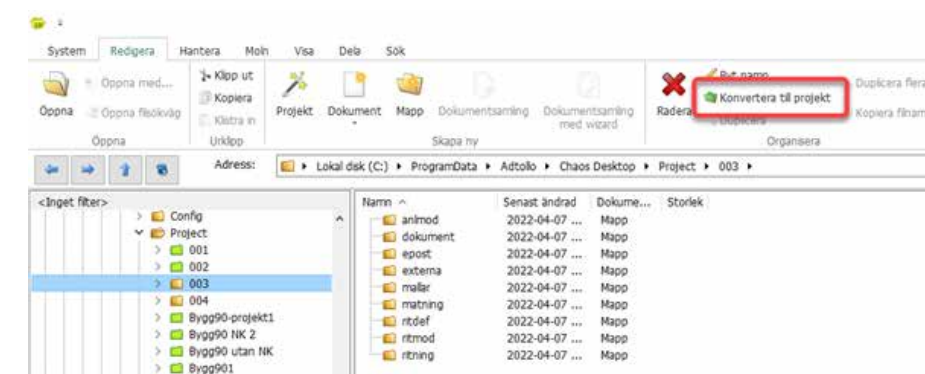
Hur byter jag projektkonfiguration i Chaos desktop?

Mari svarar:

- Projektkonfigurationen ligger sparad i en fil som heter ChaosDesktop.xml. Filen är dold i Chaos desktop och kan bara ses i Utforskaren. Om du vill ta bort projektkonfigurationen och ersätta den med en annan kan du radera ChaosDesktop.xml i Utforskaren. Då kommer projektmappen inte längre vara grön och all konfiguration du gjort försvinner. Efter

det kan du lägga dit en ny ChaosDesktop.xml som du kopierat från ett annat projekt.

Du kan också använda funktionen Konvertera till projekt i Chaos desktop. Markera projektmappen, högerklicka och välj Konvertera till projekt. Då kan du välja bland de projektmallar du har och utifrån det skapas en ny ChaosDesktop.xml.

Med Konvertera till projekt kan du göra om en vanlig mapp till en projektmapp.

Tag del av

CHAOS DESKTOPS KURSUTBUD!

Välkommen till våra kurser där du får lära dig mer om Chaos desktop. Här får du en kort genomgång för att snabbt komma in i systemet. Kurserna ger dig kunskaper om hur du kan arbeta effektivt i Chaos desktop och ger dig tips på populära funktioner.

Vi brukar också visa några av de nyheter som finns med i den senaste versionen av Chaos desktop. På kurserna har du chansen att ställa dina frågor till kursläraren och bolla frågor med andra deltagare. På vår grund- och adminkurs får du ett kompendium med övningar som du efter kursen kan använda för att repetera.

Gå kurs online!

Att gå en kurs på distans är ett tids- och kostnadsbesparande sätt att få nya kunskaper eller hålla sig uppdaterad. Du slipper restider samt kostnader för resa och logi.

Företagsanpassade utbildningar

Har du önskemål om andra kurser än de som finns schemalagda får du gärna höra av dig till oss.

Vi erbjuder även företagsanpassade utbildningar. Kursinnehållet anpassas då efter ditt företags önskemål. Eftersom Chaos desktop påverkar arbetsmetodiken som varierar från företag till företag kan en skräddarsydd kurs ofta bli mer effektiv.

GRUNKURS

- » Webbkurs
- » 2 h
- » 1 600:-

Här får du lära dig att använda de tidsbesparande funktionerna i Chaos desktop. Vi går igenom batchplottning, viewer, e-post och ritningsförteckningar. Du får också grundlig genomgång av systemets uppbyggnad.

Målet är att du ska kunna använda en färdigkonfigurerad Chaos desktop och kunna arbeta effektivt i systemet.

ADMINKURS

- » Webbkurs
- » 2 h
- » 1 600:-

Här får du lära dig att administrera Chaos desktop, lägga upp projekt, lägga upp batchkommandon och koppla ritningsstämplar till projekt. Vi skapar projekt- och dokumentmallar. Vi går också igenom namnkonvention för filnamn.

Målet är att du ska få kunskaper för att kunna konfigurera projekt samt att mallar för olika ändamål i Chaos desktop.

**Besök chaosdesktop.se
för aktuella kursdatum!**

Reportage

Så hjälper Chaos desktop ELU hantera metadata, filhantering och synkronisering

Text: Sandra Mickelsson

ELU är inblandade i gedigna byggprojekt som Nya Slussen i Stockholm och Södertälje Sluss och Kanal där dokumenthantering kan bli en verklig utmaning. Det var just behovet av ett smart filhanteringssystem som ledde till samarbetet med Adtollo och Chaos desktop.

Bild: ELU/Sweco

”Vi letade efter ett system för att hantera metadata och fann det i Chaos desktop. Med hjälp av det underlättades nedladdningar och uppladdningar från SharePoint-lösningen hos oss, samt för andra konsulter inom Nya Slussen-projektet”

Gabriel Kvarzell, maringeotekniker, ELU

Foto: Ulf Winblad

ELU (betydelsebokstäverna i efternamnen hos grundarna Håkan Ehnström, Einar Lundén och Mats Uppenberg bildar firmans namn) är en av Sveriges ledande konstruktörer inom bygg, anläggning, geoteknik och vattenbyggnad med över 50 års erfarenhet. Maringeoteknikern Gabriel Kvarzell arbetar inom den marina avdelningen med vattennära konstruktioner i både projektering och utredningsskedet, som kajer, slussar, hamnar och fiskvägar. Han har arbetat på ELU sedan 2010 då han började på den geotekniska avdelningen. Där arbetade han fram tills att den marina avdelningen startades 2020.

Behovet av ett bättre sätt att hantera metadata

I början av 2000-talet började ELU arbeta i det stora Slussen-projektet i Stockholm med Exploateringskontoret som beställare. Projektet krävde regelbundna leveranser och delgivningar av filer och modeller till en SharePoint-lösning med metadata-

satta filer. Det var då ELU upptäckte Chaos desktop.

– Vi letade efter ett system för att hantera metadata och fann det i Chaos desktop. Med hjälp av det underlättades nedladdningar och uppladdningar från SharePoint-lösningen hos oss, samt för andra konsulter inom Nya Slussen-projektet, berättar Gabriel.

Projektet Södertälje Sluss och kanal

Det största projektet Gabriel arbetar med just nu är moderniseringen av Södertälje sluss och kanal. Efter tidigare initiativ att inleda projektet var det först under början av 2021 som det drog i gång på allvar med projekteringen för ELU, med Trafikverket som beställare. ELU har den samordnande rollen som generalkonsult och ansvarar för projekteringen mot Trafikverket. Gabriel är övergripande datasamordnare för konsultgruppen och samordnar projekteringen mellan sidokonsulter som arkitekter och vägprojektörer, underkonsulter och leveranser mot Trafikverket.

– När vi satte i gång projekteringen såg vi över samordningen av projektet

och lade fram en struktur och arbetssätt för oss i konsultgruppen. Hur skulle delgivningar gå till? Hur skulle filer delges, och hur ofta? Trafikverket vill att det ska gå fort fram, men vi har också fått utrymme att arbeta fritt med projekteringen och bestämma mycket själva, förklarar Gabriel.

Metadata, filhantering och synkronisering i Chaos desktop

I projektet Södertälje Sluss och Kanal blev Chaos desktop en viktig pusselbit då Trafikverket ställde krav på metadatahantering. Eftersom Gabriel hade använt Chaos desktop i Nya Slussen-projektet visste han hur det fungerade och kunde rekommendera det, och det blev ett av programmen konsulterna använde sig av i projektet.

– I Södertälje Sluss och Kanal använder jag Chaos desktop för metadatainställning av filer som ska levereras till Trafikverket inom konsultgruppen. Det är lätt att få en övergripande koll på vilka handlingar som finns i projektet och ta fram

nya dokumentnummer med hjälp av Chaos desktop, förklarar Gabriel.

Ämnar integrera det nya arbetssättet i fler projekt

Gabriel vill gärna jobba vidare med det nya arbetssättet för att få en bättre överblick även i andra projekt. Det är främst i de större projekten det behövs.

– I framtiden skulle jag vilja försöka nyttja Chaos desktop oftare i större projekt. Dels där det är svårt att tyda filnamngivningen, dels för att ha koll på handlingarna. I Södertälje Sluss och Kanal-projektet insåg jag också att det fanns många funktioner jag inte nyttjade. Desto mer jag sitter i programmet och pratar med Tommy på Adtollo – desto mer förstår jag och att vi skulle kunna använda programmet till så mycket mer, säger Gabriel.

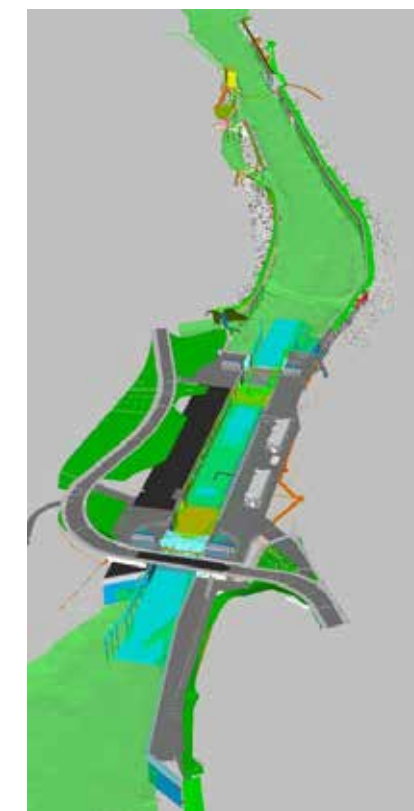
Värdefull personlig kontakt med Adtollo

Sammantaget menar Gabriel Kvarzell att Chaos desktop varit

effektivt ur flera aspekter. Genom att de har kunnat sätta fasta värden direkt i namngivningsprocessen har de minimerat det manuella arbetet. I Nya Slussen-projektet har Gabriels kollegor sparat tid tack vare den smidiga synkroniseringen. Förutom att enkelt kunna ladda upp och ner har de kunnat se vilka filer som ändrats och lägga in olika autofunktioner.

I projektet Södertälje Sluss och Kanal har framför allt arbetet med filhantering och metadatainställning blivit enklare genom att de snabbt kunnat se de olika parametrarna. Har exempelvis tio personer arbetat med ritningar har Gabriel kunnat se om alla fyllt i de parametrar som krävs. Utan Chaos desktop hade processen varit jobbigare och mer tidskrävande. Gabriel lyfter också den personliga kontakten med Tommy på Adtollo som värdefull.

– För ELU har det varit viktigt att få support gällande Chaos desktop när det behövs då leveranserna ofta är tidskritiska. I det här projektet har ELU fått den hjälp vi önskat för att effektivt kunna nyttja verktyget på det sätt vi och Trafikverket haft behov av, säger Gabriel.

Bilden visar samordningsmodellen i projektet. Bild: ELU

Adtollo Inside story

Välkommen innanför dörrarna till vårt kontor och träffa Anders Nystrand, Topocadutvecklare sedan 2006. Här berättar han om en vanlig dag på jobbet, hur företaget förändrats under tid och om det nya kontoret på Hudiksvallsgatan.

Namn: Anders Nystrand
Jobbar som: Systemutvecklare Topocad, Mät & kart
Anställd på Adtollo sedan: 2006
Bakgrund: Tidigare arbetat med programmering inom CAD/CAM
Boktips: Project Hail Mary av Andy Weir

Anders är den som promenerar till jobbet varje dag, i alla väder, i alla årstider. Då vi nyligen flyttat till ett nytt kontor har hans rutt ändrats. Från Kungsholmen går han nu över St Eriksbron, uppför St Eriksgatan och fram till kontoret på Hudiksvallsgatan. En uppiggande promenad på cirka 20 minuter.

Berätta, hur ser en vanlig dag ut på jobbet?

- Den större delen av dagen ägnar jag åt att utveckla nya funktioner till Topocad. Ibland diskuterar jag med mina kollegor hur funktionerna ska utformas.

Anders berättar att det är viktigt att få med så många perspektiv som möjligt så att programmet designas på ett sätt som blir smidigt för användarna. Annars finns risken att man som programmerare stirrar sig blind på att beräkningarna ska bli korrekta och glömmer bort användarvänligheten.

Emellanåt får han även rycka in och hjälpa supporten när de stöter på kniviga fall.

Vad var det som lockade att söka dig till Adtollo?

På den tiden hette företaget Chaos systems, och det var ett namn som väckte Anders nyfikenhet.

- Jag tror på en balans mellan kreativt kaos och ordning. Alldeles för

många organisationer förlitar sig på regler och processer i tron att det med automatik ska leda till framgång.

När han också såg att företaget utvecklade ett CAD-system blev han än mer intresserad. Dels för att han jobbat med utveckling av liknande system tidigare, dels för att han gillar beräkningsintensiva program.

Hur skulle du beskriva atmosfären på Adtollo?

Anders beskriver atmosfären som öppen och prestigelös.

- Vi är ett mindre företag och alla pratar med alla. Beslut kan därför ofta fattas direkt utan byråkratiska omvägar. Det är lätt att trivas här och det är nog därför jag blivit kvar så många år.

Vad är det bästa med jobbet?

- Att man dagligen får arbeta med stimulerande uppgifter. Okej, nästan alla dagar, säger Anders med ett leende.

Vad tycker du om det nya kontoret?

Anders gillar läget i Vasastan med många bra restauranger i närheten. Han poängterar också att det är trevligt att sitta tillsammans med koncernkollegorna på Addnode Group.

Vad jobbar du med just nu?

Nu jobbar Anders med att lägga till en inställning för utskriftskvalitet som gör det enkelt att skriva ut med hög kvalitet till skrivare, och med lägre kvalitet till pdf om man vill minska filstorleken.

- Dessutom finslipar jag lite på några av våra nya snabbmallar i sektionsmallsdokumentet.

Funktionerna kommer med i Topocad 22.

Har du några tips till den som vill jobba med programmering inom vår bransch?

- Kan man programmera så är det egentligen bara att söka de jobb som annonseras ut. Har man erfarenheter från branschen så är det naturligtvis ett stort plus.

Vad lägger du helst din tid på när du inte jobbar?

När Anders är ledig gillar han att konsumera olika former av kultur. Han är bland annat med i en bokcirkel.

- Mest av allt gillar jag att se musik live, vilket jag hoppas kunna göra mer av framöver om nu bara pandemin håller sig borta.

Tips & trix i Topocad

01.

Lås aktuell längd eller vinkel

Nu kan du låsa aktuell längd/vinkel i inmatningsfönstrena vid markören med tangenten ALT. Detta gör det möjligt att skapa ett linjesegment genom att först måtta ut exempelvis en längd, låsa denna och sedan rita den i valfri riktning.

02.

Högerklicka för att lägga till i egna menyn

Nu går det att högerklicka på en kommandoknapp för att lägga till den till den egna menyn. En funktion som förenklar skapandet av den egna menyn.

03.

Skapa makron från aktivt kommando

Förbättrad hantering av makron med möjlighet att skapa makron från aktivt kommando. Funktionen har vi byggt för att förenkla skapandet av makron.

04.

Importera eller exportera nyckelring

Gör det enklare att dela med sig av sina inloggningar. Funktionen återfinns i systeminställningens meny "Avancerat".

05.

Filtrera lika

Välj objekt i ritningen. Slå på filtret för att selektera liknande. Ställ in vilka egenskaper som ska filtreras från Selekteringsinställningar, exempelvis lager eller punktkod. Nytt snabbkommando för att aktivera funktionen är Ctrl + <.

Nya medarbetare på Adtollo

Åsa Karlsson,
administratör

Åsa började på Adtollo i januari i år. Om du ringer till Adtollos växel kommer det troligtvis vara Åsa du får tala med. Hon är den som administrerar vår infomejl och våra kurser, både inom Dokumenthantering och Mät & Kart. Åsa arbetar också med licensfrågor och vissa ekonomiska frågor.

Tidigare har hon arbetat som receptionist på ett arkitektkontor.

På fritiden tycker Åsa om att skapa, som att måla tavlor och inreda. Laga mat, skogs promenader och rida är andra saker som hon gärna ägnar sig åt.

Jenny Sundbergh,
specialist Kommun &
Support Mät & Kart

Sedan februari i år håller Jenny utbildningar och tar hand om supportärenden här på Adtollo. Hon jobbar även med produktutveckling och testar nya versioner av Topocad.

De senaste tre åren har hon arbetat som projektledare och innan dess jobbade hon på en kommun som GIS-ingenjör. Jenny har tio års erfarenhet av just utbildningar, support och produktutveckling.

– Precis det som jag tycker är roligast och som jag nu får göra på Adtollo! säger Jenny.

På fritiden odlar Jenny i sitt växthus och drejar vackra skålar.

Sudoku

Lös Adtollos två Sudokun och skicka dem senast 1 juni 2022 till:

Adtollo, Hudiksvallsgatan 4B, 113 30 Stockholm tillsammans med ditt namn & din adress. Det går också bra att fota dina sudokun med din smartphone och skicka bild samt ditt namn & adress till 070-911 15 07.

Lyckas du lösa båda? Skicka in ditt svar så belönas du med en trisslott! Gäller de 25 första rätta svaren.

		9			6			
5	8						4	
		2	7		8			1
	5			6	3	1		9
		1				4		
7		3	4	9			5	
9			1		4	2		
	1						3	4
			5			8		

			8	4	3		9	
	8					4		
		7		2		1	8	
9	7		2			3	4	
	5	6			4		1	8
	9	5		7		2		
		2					6	
6			5	8	2			

Aktuella kurser och webinar

Kursschema Topocad webbkurser

Topocad Volymberäkning sektion, 4 950:-	25 april
Topocad Introduktion, 950:-	27 april
Topocad Admin, 2 950:-	2 maj
Topocad Terrängm. & Vol. ber. 4 950:-	3 maj
Topocad Plan, 4 950:-	5 maj
Topocad Bladmall, 2 950:-	11 maj
Topocad Introduktion, 950:-	24 maj
Topocad VA-projektering, 2 950:-	2 juni
Topocad Volymberäkning sektion, 4 950:-	8 juni
Topocad CAD Grund, 4 950:-	21 juni
Topocad CAD Fortsättning, 4 950:-	22 juni
Topocad Introduktion, 950:-	28 juni

Kursschema Chaos desktop webbkurser

Chaos desktop Admin, 1 600:-	29 april
Chaos desktop Grund, 1 600:-	13 maj
Chaos desktop Admin, 1 600:-	19 maj
Chaos desktop Grund, 1 600:-	9 juni
Chaos desktop Admin, 1 600:-	17 juni

Webinars Topocad ”Fredagsfrallan”

Nytt sätt att skapa makron	29 april
Topocads nya modul för detaljplaner	6 maj
Generell import	13 maj
Solider i Topocad	3 juni
Så hanterar du ärenden i BAL	17 juni
Nyheter i Topocad 22.1	19 aug
Arbeta med nya snabbmallen för järnväg	26 aug
Enkla CAD-funktioner del 2	2 sept
Så gör du en ritningsstämpel i Topocad	9 sept
Leicaimport i Topocad	23 sept
Nätutjämning - jobba med interaktiv grafik	30 sept
Tips – så arbetar du med adresser i BAL	7 okt
Fördelarna med funktionen Redigera som text	14 okt
Rita linje-verktyget i Topocad	21 okt
Bladmallar & Layouter	28 okt

*Fler fredagsfrallor hittar du på
adtollo.se/kurser/fredagsfrallan
Med reservation för eventuella uppdateringar.
Besök adtollo.se för aktuella datum!*

MätKart22
18-20 maj i Halmstad
www.skmf.nu

Träffa Adtollo på Mätkart!

Vi ställer ut på Mätkart den 18-20 maj i Halmstad, träffa oss gärna där!
Missa inte Jakob Samanis föredrag
Senaste nytt inom mätdatahantering
torsdagen den 19:e maj klockan 12:30-13:30.

Vi ses i Halmstad!